

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

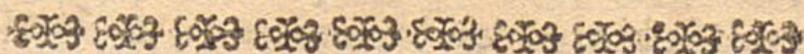
Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Cap. XIII. De merito & conditionibus ad meritum necessariis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

CAPVT XIII.

*De merito & conditionibus ad meritum
necessarijs.*

CONCLUSIO I.

Datur verum aliquod hominis me-
ritum apud Deum, consistens in
aliquo actu libero, quique ex auxilio
gratiæ procedat.) Prima pars probatur
evidenter ex Script. quæ aliquando ope-
ribus humanis meritum tribuit, vt cum
Eccli. 16. dicitur, Misericordia facit
vnicuique locum secundum meritum
operum suorum. Aliàs docet iustorum
operibus respondere mercedem apud Deū,
vt patet ex verbis illis Matth. 5 Gaudete
& exultate quoniam merces vestra co-
piosa est in cœlis; at merces respondet
meritis. Hæc porrò intellige de operibus
bonis & honestis, cū mala pœnam me-
reantur, non præmium.

Neque dicas cum hæreticis, hinc me-
rita Christi obscurari; hoc enim falsum
est quin potius sicut illustratur potentia
Dei, ex eo quòd rebus creatis potesta-

tem agendi dederit; ita illustrantur merita Christi, quatenus ex iis virtus merendi præmia æterna in nos profluxit.

Secunda pars ostenditur, tum ex Eccli. 31 vbi dicitur bona iusti stabilita esse in Domino, quia potuit transgredi & non est transgressus, facere mala & non fecit; tum ex vulgari illo Hyeronimi testimonio lib. 2. contra Iovinianum, Liberi arbitrij nos condidit Deus nec ad vitia, nec ad virtutes necessitate trahimur; alio qui vbi necessitas, nec corona, nec damnatio est; tum quia qui meretur præmium, aliquid suum dat, at non nisi opus liberum est hominis, cum in alia dominium non habeat: tum denique quia sicut nemo puniri solet, pro malo quod vitare non potuit, ita nec præmiari pro bono quod ex necessitate patrauit.

Vbi nota 1. etsi non nisi actiones liberæ possint acceptari ad meritum vitæ æternæ, non liberæ tamen posse acceptari ad vitam æternam; vt patet in morte Innocentium, quam Deus acceptauit ad gloriam martyribus debitam.

Nota 2. non esse necessariam ad meritum, libertatem quoad specificationem inter bonum & malum, sed sufficere libertatem quoad exercitium actus, & quoad specificationem inter diuersa bo-

na, vt patet exemplo Christi qui liberè agebat, etsi peccare non posset.

Tertia pars ostenditur, tum ex verbis illis Christi Ioan. 15. Sine me nihil potestis facere, id est, vt explicant Patres, sine meo auxilio nihil potestis operari, quod ad vitam æternam conducat. Tum quia Conciliorum, & Patrum communis vox est, omnia nostra merita esse Dei dona eiusque gratia præueniri; tum denique quia gratiam actualem generatim necessariam esse ad opera pietatis, ex supradictis de necessitate gratiæ perspicuū relinquitur.

Dices 1. qui dederit potum aquæ frigidæ, non perdet mercedem, Matth. 10. at hoc fieri potest sine auxilio gratiæ. Respõdeo ibi agi de eo qui potum aquæ dederit discipulo, inquantum discipulo, adeoque ex affectu erga Christum, vt ex Marci 9. clariùs intelligi potest.

Dices 2. homo meretur seruando præcepta, at si non omnia, aliqua saltem præcepta seruari possunt sine auxilio gratiæ. Respondeo hominem mereri seruando præcepta, si adsint conditiones ad meritum necessariæ, quarum vna est vt opus fiat ex gratiæ auxilio. Aliàs similiter concludi, posset, ad meritum non requiri gratiam sanctificantem, cum sine illa

DE GRATIA. CAP. XIII. 297
quædam præcepta seruari possint.

CONCLUSIO II. Ad meritum non requiritur vt sit opus à charitate elicatum vel imperatum.) Prior pars probatur 1. tum quia Scriptura generatim tribuit meritum bonis iustorum operibus; vt cum 1. Cor. 3. dicitur: Vnusquisque propriam mercedem accipiet, secundum suum laborem. Et Hebr. 6. Non est iniustus Deus, vt obliuiscatur operis vestri. Immeritò autem hæc & similia quis restringet ad actus ex sola charitate procedentes.

Secundò quia Concil. Trident. sess. 6, cap. 16. statuit, nihil ipsis iustificatis amplius deesse, quominùs illis operibus quæ in Deo sunt facta diuinæ legis satis fecisse, & vitam æternam verè promeruisse censeatur. Dicit autem non potest, hæc verba intelligi de solis actibus charitatis; cum etiam actus aliarum virtutum ad satisfaciendum diuinæ legi sint necessarij.

Posterior pars ex priori colligitur, nam Scriptura, & Concilium agunt de bonis operibus iusti factis ex Christi auxilio, & per quæ præcepta diuina seruantur: ista autem non possunt verificari, de solis operibus à charitate elicitis, vel imperatis; cum alia plerâque oriantur

ex gratiæ auxilio, & per præcepta diuina seruantur.

Dices 1. Scriptura indicat alia opera non mereri, nisi quatenus oriuntur ex charitate; vt cum promittit mercedem tribuenti discipulo potum aquæ, ex charitate Christi. Respondeo eleemosynam quæ fit ex charitate Christi, esse valde meritoriam; non tamen requiri vt sit meritoria, quod fiat ex tali charitate, sed satis esse quòd cum illa fiat.

Dices 2. vt opus sit meritorium, debet referri in Deum, vt in finem supernaturalem; at nequit habere eiusmodi relationem, nisi ex charitate fiat. Respondeo minorem falsam esse, nam quemadmodum res quæ à Deo procedunt vt auctore naturæ, ad eundem redeunt vt ad finem naturalem: ita cum in homine præter charitatem, sint varij actus supernaturales, qui consequenter à Deo vt auctore supernaturali procedunt, dicendum est eiusmodi actus ex se, & sine relatione alterius virtutis, ad Deum vt ad finem supernaturalem tendere.

CONCLUSIO III. Ad proprium meritum requiritur ex parte operantis, gratia sanctificans, & status viatoris.) Prima pars probatur, tum ex illo Pauli 1. Cor. 13. Charitatem autem si non ha-

DE GRATIA. CAP. XIII. 299
buero, nihil sum; & ad Galat. 5. In
Christo Iesu neque circumcisio aliquid
valet, neque præputium sed fides quæ
per charitatem operatur.

Tum ex Concilio Tridentino sess. 6.
cap. 16. vbi multipliciter indicatur, non
nisi opera iusti esse meritoria, vt cum in
ipso capitis titulo meritum vocatur fru-
ctus iustificationis, & postea in discursu
cum dicitur, vitam æternam esse merce-
dem, bonis operibus filiorum Dei red-
dendam. Quibus consentanea passim
tradunt Patres, quorum verba præte-
reo.

Tū quia valor operis non tantum sumi-
tur à conditione, & natura ipsius operis,
sed etiam à circumstantia personæ ope-
rantis, vt patet experientia, & in Chri-
sti operibus libro 2. obseruauimus. Qua-
re vt homo gloriam æternam condigne
mereatur, non sufficit quòd opus habeat
quandam proportionem cum tali præ-
mio, sed etiam requiritur vt ipse ad sta-
tum supernaturalem euehatur, quod fit
per gratiam sanctificantem. Accedit
quòd cum homo in hoc statu carens gra-
tia versetur in peccato, at proinde sit
exosus Deo fieri nequit vt gloriam æter-
nam apud illum de condigno mereatur.
Maximè quia eo ipso deberet mereri

remissionem peccati, ipsamque gratiam sanctificantem, quod tamen esse impossibile constat ex Conc. Trident. sess. 6. cap. 8.

Secunda pars colligitur ex variis Scripturæ testimoniis, addita Patrum, & Theologorum expositione: ut cum dicitur Eccles. 11. Si ceciderit lignum ad austrum, aut ad aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit. 2. ad Timoth. 5. Omnes nos oportet manifestari ante tribunal Christi, ut referat vnusquisque prout gessit in corpore suo, siue bonum, siue malum. Et ad Gal. 6. Cum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, &c.

Ratio autem sumi debet ex ordinatione Dei, qui non aliis quàm viatoribus promisit præmium; cum enim muta opera non viatorum possint esse bona, libera, & supernaturalia, nulla est ratio cur ea non sint meritoria, nisi quia Deus nullum præmium promisit eiusmodi operibus.

Nota ut quis mereatur, non sufficere quòd sit viator, seu quod adhuc ad terminum viæ non peruenerit, sed præterea requiri, ut hinc uiuat conditione mortali. Quod addo, ex communiori sententia, propter Enoch, & Eliam qui etsi

mortui non sint, sed translati, cum tamen non viuant conditione mortali, verisimile est eos extra statum merendi constitutos esse, ne alioqui dicere cogamur, eos tandem ad gloriam quandam immensam, meritis propè infinitis respondentem aliquando esse euehentos.

CONCLUSIO IV. Etsi opera hominis iusti habeant ex se quandam condignitatem cum præmio, non tamen propriè illud de condigno merentur, sine aliqua promissione, aut pacto Dei.) Prima pars probatur, quia opera meritoria iusti sunt supernaturalia, & procedunt à filio Dei adoptiuo; quare habent proportionem quandam cum præmio supernaturali gloriæ æternæ, quæ est hæreditas filiorum Dei.

Secunda pars ostenditur, tum quia qui meretur aliquid de condigno, acquirit verum ius ad habendum præmium, at non potest homo verum aliquod ius acquirere in gloriam æternam, sine promissione dei: sicut nequit operarius laborans in vinea patrisfamilias, habere ius ad obtinendam mercedem ex bonis illius, nisi promissio aliqua, aut pactum inter illos intercesserit: tum quia ne quidem ipsa Christi opera fuere meritoria citra promissionem Dei: aliàs cum ea ex se habe-

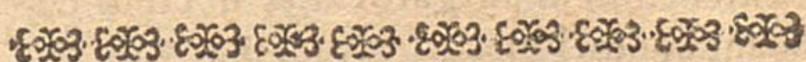
berent valorem, & dignitatem infinitam, Christus omnibus hominibus de facto obtinisset immensam gratiam & gloriam: tum denique, quia cum opera multa existentiam in purgatorio. & in cælo habeant conditiones ad verum meritum necessarias, dicendum est rationem cur non mereantur de facto, non aliam esse quàm, quia Deus non promisit præmium aliquod pro eiusmodi operibus.

Dices 1. Peccatum mortale pœnam æternam meretur, etsi pactum non accedat: ergo & bonum opus meretur gloriam, etsi non adsit promissio. Respondeo non sequi, & ratio discriminis est, quia in posteriori casu homo acquirit ius ad bona diuina, non in priori.

Dices 2. si ad meritum necessaria est promissio, non potuerunt antiqui Patres accipere gratiam ex Christi meritis, cum nondum esset Christus cui fieret promissio. Respondeo non sequi, nam sicut meritum Christi mouere potuit, etsi nondum existeret nisi in præuisione Dei; ita etsi nondum essent conditiones ad illud necessariae.

Dices, 3. Promissio Dei est extrinseca operi, quare non facit ut sit meritorium, sicut neque ut sit bonum. Respondeo promissionem non tribuere operi di-

DE GRATIA. CAP. XIV. 303
gnitatem, ipsam tamen rationem meriti
in eo complere, quatenus facit ut ope-
rans habeat ius in præmium, quod aliàs
non haberet.

CAPVT XIV.

De præmiis qua cadunt sub meritum.

CONCLUSIO I.

Non potest peccator mereri de cen-
digno gratiam sanctificantem, po-
test tamen eam mereri de congruo.) Pri-
ma pars probatur, tum ex verbis illis
Concilij Trident. sess. 6. cap. 8. Gratis
iustificari à Deo dicimur, quia nihil eo-
rum quæ iustificationem præcedunt, siue
fides, siue opera, ipsam iustificationis
gratiam promeretur.

Tum quia si peccator de condigno
meretur gratiam, hoc fit per dispositio-
nes ad illam; at eiusmodi dispositiones
ad id non sufficiunt, cum illæ, vel sint
remotæ, vel proximæ; & priores, tem-
pore præcedant gratiam, ac proinde sint
opera hominis Deo exosi, qui nihil apud
eum condignè mereri potest ex supradi-